

KŁUSAC SIĘ (17) *vb impf*

kłusać się (15), **kłosać się** (2), [**kłuszać się**]; kłusać się *RejRozpr* (4), *RejWiz* (5), *BielSat*, *GórnDworz*, *RejZwierc*, *BielSen*, *SarnStat*; kłosać się *ActReg*; kłusać się : kłosać się *GórnRozm* (1 : 1).
sie (14), się (3).

a jasne; teksty nie oznaczają ó.

inf kłusać się (4). ◊ *praes* [1 *sg* kłuszám się, kłuszę się.] ◊ 3 *sg* kłusze się (4). ◊ 3 *pl* kłuszą się (3).
◊ *imp* 2 *sg* kłusz się (3). ◊ [2 *pl* kłuscie się *cf* KŁUŚLIWY.] ◊ *con* 3 *sg m* by się kłuszał (1). ◊ *praet*
3 *sg m* by się był kłuszał (1). ◊ *part praes act* kłosząc się (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w. s.v. kłusać.

1. *Iść kłusem (o koniu)* (10) : Konie fie buyno kłufzą *RejWiz* 11v.

Przen (9) :

a *O ludziach: bieć, pędzić, spieszyć się (niekiedy we własnym interesie)* (8) : Iużby fie był z nim kłufał vbogi nędzniczek/ Naydzye fie więc do złęgo wnet ino chodniczek. Ale gdy do dobrego muśi idź piechotą *RejWiz* 22v; pozowie y mężoboycę/ y one *complices* wżyftkie ná Seym; tu ci niebożęta kłufać fie muřzą/ y trawić fie dłuęo/ niż im do łprawy przydźie *GórnRozm* Iv.

kłusać się na co (2): *RejRozpr* F2; Dobry on człowiek ná Trybunał kłofać fie muśi *GórnRozm* Iv.

kłusać się skąd (2): Ma dwoie práwo zá łobą Trudno więc nálfemu brátu Odzywać fie do powiatu Kłufz fie z miáltá Benedikcie Boś iuż w trzecim interdikcie *RejRozpr* Cv, F2.

Zwroty: peryfr. »kłosać się za nastołkami [= za siodłem]« = *zabiegać o względy ludzi wpływowych* (1): Ten tak teraz rzeczy przywiódł ze nie kłosząc się zanastołkami dodwulat doidzie kazdy sprawiedliwosci swey. *ActReg* 22.

»pieszo (*a. piezki*) się kłusać« (2): bo y głodu fie drugi námárł/ y pielzo fie ná zad (koniá y ługi przed mieyfczem od liebie odeławřzy) kłufać muřiał. *GórnDworz* S6; *BielSat* G3.

b *Wertować książkę w poszukiwaniu potrzebnego zagadnienia* (1) : iuż iest vitium nieláda, iáko iest ná przykłađ ten Státut, który ná obiecáđło dźielą. Bo iednéy rzeczy łzukáiąc, muśi látác po Státucie [...]. To ták o káždéy rzeczy muśi fie kłufać czytelnik z myřlą łwą, tułáiąc fie tám y łám by łzalony w Kánikułę. *SarnStat* *6.

2. *Jechać konno; gradu tolutili vehi* *Cn* (7) :

kłusać się przez co (1): Wierę muśi podobno łafiáda náwiedzić. Kłufzże fie iuż nářz pánie przez polá przez gory *RejWiz* 73.

kłusać się skąd dokąd (1): Zá Ocean álbo Niepr vćiekácby muřiał/ Y gdzieř z Polłki dáleko zá Táttry fie kłufał. *BielSen* 12.

W przen (3) : Pátrz iż mu fie náđęłá gębá iáko łzkápie/ Gdy fie owo z byřtrości inochoda łzłápie. Tá¿żec teź z iego cechu/ teź fie káždý kłufze/ Mnima iż náđeń nie mářz/ á iż ma trzy duřze, *RejWiz* I73v.

kłusać się na czym (2): Bo łzkoda tey łtárey duřfe Iż fie ná złęy łzkápie kłufše *RejRozpr* F; *RejZwierc* 223v.

Przen (2) :

a) *Bywać, zdarzać się [przy czym] (1)* : A ták tuchwá mowiła o ludzkiej młodości/ Iáko sie przy niey kłufzą dziwne omylności. *RejWiz* 92.

b) *Być wydawanym, pokrywać koszt (1)* : Często sie kłuffe półkówek Aż muśi wleć w regętr chłopek *RejRozpr* H3.

3. [*Kuleć, chromać: Kłufzę się/ et Kłufzam się/ Claudico, claudicando incedo. Volck* Hhh3v.]

Synonim: 3. chromać.

Formacje współrdzenne cf KŁUSAĆ.

MM